

Kastekrigere

Lalu Yadav var en mand af folket. Han kom fra fattige kår, vogtede bøfler som barn og fik sine første par sko da han rejste hjemmefra. Hans far var bonde og dyrkede sine to tønder land, hans mor solgte mælk på markedet. Ingen af dem kunne læse og skrive. Da Lalu startede i skole som tolvårig blev han mødt med prygl og ydmygelse fra højkasteleverne, for han var en Yadav, en lavkaste der vogtede køer, og dét skulle han ikke glemme.

Den 10. marts 1990 fik Lalu sin hævn. Han blev valgt som leder af Bihar, en nordindisk delstat med over 100 mio. indbyggere. Snart græssede hans køer på plænen langs den brede indkørsel, der førte op til embedsboligen i hovedstaden Patna, en prangende hvid bygning fra kolonitiden, som engang havde tilhørt den britiske gesandt. I forhaven dyrkede han kartofler og spinat, i baghaven indrettede han bistader, kaninavl, fiskebrug og en stald til vandbøflerne. Lalu var Jeppe, der vågnede i baronens seng.

Lalu Yadav er en af Indiens mest markante politikere, en lille tætbygget mand med gråt Beatles-hår, der er berygtet for sine sjofle jokes og giftige one-liners. I sine velmagtsdage førte han sig frem som en indisk landarbejder, kløede sig i skridtet med uforstyrret grundighed og brød ud i Bollywood-sange midt under valgmøderne. En gang tonede han frem på tv med en papegøje på skulderen. Hans taler var skarpe og vittige, han hudflettede højkasterne som få havde gjort før ham: "I århundreder har præsterne snydt landsbyboerne. Nu siger jeg; lad dem selv malke deres køer og vogte deres kvæg, eller lad dem sulte...".^[1] Folket jublede, endelig én der turde tale brahminerne imod.

Men Lalus græssende køer og kraftige bondedialekt var politisk teater. Han havde en kandidatgrad i statskundskab og blev valgt til parlamentet i Delhi første gang i 1977. Han var kun

29 år gammel og det yngste medlem nogensinde. Men det gjorde ham ikke mindre folkelig. Han var stadig en af deres egne, den jævne mands beskytter, manden der kæmpede mod Kongrespartiets pampere og hindunationalisternes højkastevælde.

Samtidig med Lalus sejr i Bihar, kom en anden Yadav til magten i nabostaten Uttar Pradesh, Indiens folkerigeste delstat med 200 mio. indbyggere. Mulayam Singh Yadav havde ikke Lalus charme, men han var også en mand af folket og tidligere landsbymester i brydning. I løbet af to år overtog en ny generation af politikere, uden forbindelse med det gamle parnas af magthavere, ledelsen af to delstater, der til sammen omfattede en fjerdedel af Indiens befolkning.

Lalu og Mulayam Yadav kom begge fra Sudra-kasten, den største af de fire hovedkaster (også kendt som *Varna*), der udgør halvdelen af Indiens befolkning. Sudra bliver ofte betragtet som lavkaster og befinder sig dermed – ifølge det traditionelle, men ikke nødvendigvis alment accepterede, kastehierarki – hævet over de kasteløse, men under de tre højkaster; Brahmin, Kshatriya og Vaisya.

Men en halv milliard mennesker er i sagens natur en broget flok. Mange befinder sig på bunden af samfundet. De lever som tiggere og daglejere og er socioøkonomisk på niveau med de mest marginaliserede grupper i Indien; de kasteløse, muslimerne og stammefolket, de såkaldte *Adivasi*. Endnu flere lavkaster hører til i den lavere middelklasse og arbejder som bønder, butiksejere og i de nederste lag af den offentlige sektor. Endelig er der en lille elite af velhavende storbønder og magtfulde embedsmænd, der nyder omtrent samme anseelse og respekt som højkasterne. Det var denne elite blandt lavkasterne, der antændte oprøret mod højkastevældet i starten af 1990'erne.

I løbet af få år mobiliserede en ny generation af politikere som Lalu Yadav og Mulayam Singh Yadav lavkasterne i en fælles front mod højkasterne, som har udgjort den traditionelle

magtelite siden tidernes morgen. De udnyttede demokratiet og sejrede i kraft af deres talmæssige overlegenhed. I dag er Sudra-kasten tungt repræsenteret i de nordindiske delstatsparlamerter, styrende i det politiske liv og indtager stadig flere ledende poster i den offentlige forvaltning. Lavkasternes vækkelse er – sammen med den hindunationale bølge – én af de store politiske bevægelser, der voksede ud af det gabende tomrum, der opstod efter Kongrespartiets fald. Der er tale om en historisk forskydning af magten fra den gamle elite af højkaster til en ny generation af lavkaster.

Men hvordan skete det? Og hvad vil de? Hvad betyder det for Indiens folkestyre? Og hvad betyder det for forholdet mellem kasterne?

[\[1\]](#) William Dalrymple: *The Age of Kali*, s. 10.